

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 38. ANUL XV.

Telegrafulu este de doue ori pe septimana: joi si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu banii gata prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul pnenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tiori straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirula, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 11/23 Maiu 1867.

Sabiu 10 Maiu.

Amu incuviintiatu si opiniunele diferite, pana acele remanu in marginile lor, amu incuviintiatu totdeun'a si giasia chiaru a unei seu altei parti, panacandu aceea remane in marginile cuviinciose. Insa candu vedemu ca tocm'a acele parti, la cari le stimezi opiniunile diferitoare de ale tale domnesce o netolerantia cerbicoasa; candu vedi ca ele pretinda o supunere neconditunata la parerile lor si totu ce cade afara de cerculu parerilor lor, devine lucru demnu de suspiciunare si chiaru si de insinuare, atunci numai scii ce se tii de simtiulu liberalu si constitutiunалу alu ataroru omeni.

Astfelu ne vedemu noi situati fatia cu unele diuare magiare, cari atat'a s'au adaptat in ideile lor incatu deca cetescu ce-va ce nu e pe placulu lor, apoi vedu o multime de naluci seu cauta se vada de acele la spatele parerilor altor'a. Altele mergu apoi si mai departe si cauta se afle nisuintie separatistice.

Nu ni e noue, ca sa incepemu deschiderea unoru polemice fara capu cu acei intre cari traimu si vorbimu si noi de atat'a tempu si caroru nu le-amu ascunsu intentiunile nostre, depuse in actepublice, resolute de catre Maj. Sea, pentruca de o parte amu repeti lucruri, cari s'au scrisu si in aceta foia de atatea ori, de alta parte pre acelu ce nu vrea sa te intielega in desiertu te incerci alu capacita. Totu ce ne tinemu de datoria fatia cu publiculu nostru e, ai notifica aceta impregiurare, carea se intempla in foi, multu putinu insemnate *) si apoi sa ne punemu intrebaru, ca ore, in momentele candu vedemu, ca e vorba de o reorganisare radicala a imperiului intregu si candu e cea mai mare necesitate ca sa fia cunoscutu tote interesele populatiunilor si tote aspiratiunile lor legitime: e o crima, e nesuintia separatista opiniuna cutarei seu cutarei parti intre marginile legale?

Nu vomu aproba nici candu ceea ce este extravagantu; dara nu putemu cualifica decatu de nematuritate acele espectoratiuni, cari nu voru sa recunosca alti factori in statu afara de eulu cutarei nationalitati si nu putemu a nu ne esprima temerea, ca atari omeni nu cugeta sinceru la o deslegare impaciuitoare a cestiunilor, ce au a se deslega si prin urmare, pote nevrendu, facu opusetiune buneistari a poporeloru, pre carea toti avemu dreptu, avemu detorintia, in interesulu comunu, a o ascepta, a o pretinde. Altu cum unde aru fi libertatea constitutiunala? la ce s'aru chiama reprezentanti si la ce s'aru suferi press'a?

Cu alta ocaziune, totu in aceta foia, amu desvoltatu situatiunea si constelatiunea nostra constitutiunala. Amu pusu toti factorii unii langa altii, ceea-ce nu numai ca nu prejudeca nimic'a desvoltarei mai departe constitutiunali, ci e tocm'a de lipsa deca nu voimu a schiopata iera cu octroiari, de nu formale, naturale, cari se potu momentanu acoperi, astupa, insa nici decum inadusi pentru totdeun'a.

Octroiari naturale amu disu, pentruca unde realitatea arata cu atat'a putere, ca suntu de a se respecta interesele la atatea diferite nationali-

lati; e de a se purta socotela de deosebite fase constitutiunali, cari nu se potu trece numai asi cu vederea: deca nu se afla cararea de a se desvolta aceste tote in unu modu impacatoriu, atunci nu remane alta decatu a altui ce-va contrariu naturei ce prinsese a se desvolta; deca se prinde altova seu se vatem arborele statului — este o intrebare destulu de insemnata.

Pentru sustinerea unei ordine in cursulu lucrurilor cum s'a desvoltatu pana acum, va sa dica, pentru incungiurarea unoru precipitari, credemu ca nu va fi nimenea, carele ne-aru pute invinui, ca nu amu contribuit. Noi dela inceputu amu fostu pentru o grabnica deslegare impaciuitoare a lucrurilor in interesulu statului si alu poporeloru lui. Noi amu speratu aceta deslegare, pentruca amu vedutu, ca insusi Monarculu ia initiativ'a la reforme in statu, si asi amu fostu cu tota increderea, ca deslegarea se face, dupa cum se si dovedesce din pr. in. rescripte, spre multiamirea tuturor poporeloru si fara de vatemarea drepturilor lor. La tote aceste insa vedemu in o parte a diuaristice magiare, atatu prin corespundintie catu si prin articuli de fondu, confundandu-se prea inalta initiativa cu unu aeru de cuoerire, fatia cu toti aceia cati nu cugeta cum cugeta acelesi diuarie. Si care e efectulu lor? este acela, ca in tipulu acest'a se insuffa o gramada de neincredere in intentiunile cele mai bune a unui regimu, fia acela ori carele, si e cunoscutu ca productele neincrederei nu ajuta pre nimenea nici in lucruri private, cu atatu mai putinu in publice, la ajungerea scopului.

Noi amu da fratiesculu svatu diuaristice magiare preste totu, a nu se imbuiba pre multu in ambitiunea de victoria, ci sa ia unu tonu conciliatoriu; sa caute ca promisiunile cele ce le facea barbatii magiare de insemnate in tempii cei nefavorabili, nu alta, decatu celu putinu sa nu le uite si asi sa vina intru ajutoriulu barbatiloru, cari stau in fruntea lucrurilor, dara sa nu-i impedece prin neincetatele alarme, contra Schmerlingianiloru si mai scie Ddieu ce felu de iani din tempurile trecute. Trecutul sa fia pentru toti scola, din carea sa inveliamu, dara nu unu isvoru de rancune si de resbunari.

Escelenti'a Sea Comissariulu regiu au disu „ca afla naturala nisuinti'a, prin care se simte fia-care silitu, de a-si serva si sustine nationalitatea sea, ca pre tesaurulu seu celu mai pretiosu cu o credintia gialusa, totdeun'a cu observarea cuviincioasa a datorintieloru fatia cu statulu intregu si a drepturiloru legali, in cerculu legalu. Regimulu nu pote, ca sa nu pretinieasca nesuinti'a aceta de inima nobila si tinta nobila, ba, elu recunosce inaintarea acelei nesuintie de o datorintia a sea principala.“

Esc. Sea a disu: „Discordi'a au devastatu ordinora patri'a acetra frumoasa, acum'a insa lega lantiurile cele magice ale iubirei fratiesci pre toti locuitorii sei, cari petrunsi de incredere reciproca suntu prefacuti cu putere unita intr'unu astfelu de corpu puternicu alu statului, in care in fine i va succede zelulu patrioticu si nesuintiei neobosite a Maj. Sele si a inaltului regimu, de a inainta si asigura pentru totdeun'a marimea, puterea si inflorirea multu iubitei patriei nostre prin o desvoltare acomodata materiale si intelectuala, prin pasirea in vietia a unui comerciulu viu de negociu.“

Escel. Sea a facutu asemenarea cea nimerita cu arboru unei paduri. Dara totu Escelenti'a Sea da cea inveliatu frumosa, care aru fi bine sa si-opuna fia-care la inima, in carea dice: „Pentruca, catu e de usioru, de a nasce dorintie, care nu se potu multiami, si de a umple pre cei usioru credietori cu sperantie ardiende! — insa catu de greu, de a impedece, de a inadusi unde inaltate ale

nemultiamirei, care cresc din mijlocirea sperantieloru, produse in astfelu de modu.“

Va vrea diuaristic'a magiara sa faca ilusorii aceste principie? Noi nu o credemu pentruca nu o speramu!

Eveneminte politice.

Sabiu 10 Maiu.

Incoronarea, respective serbarea ei se sustine din mai multe parti, ca va fi in 10 Iuniu, seu nu se va amana preste mijloculu lunei lui Iuniu. Se vorbesce insa ca din cauzele cari le-amu memoratu si noi cu alta ocaziune in loculu acest'a, serbarea incoronarei se pote amana si pana in toamna.

Restauratiunea comitateloru au adusu asupra partidei deakiane o dispusetiune destulu de posomorita. Multi individi, cari fara de a ave capacitatea receruta suntu investiti cu officii si demnitati, numai psntruca suntu magiari si pentruca fura spriginili de rudeniele lor. Doved'a cea mai buna e e la aceta parte cea serioasa si treza a diuaristice magiare. Fr. Pulszky emigrantulu magiaru, ne mai putendu cautu ca sange rece la o atare economie, s'a vedutu silitu a fulmina cu unu articulu greu in diuariulu „1848“ asupra acestoru scaderi a magiariloru si cetimu totu despre densulu ca a facutu o propunere sa se alega unu comitetu centralu in Pest'a, care in victoriu sa vegheze asupra restauratiuniloru comitatense.

Prin o decisiune pr. in. din 15 Maiu a. c. se delatura patent'a pentru protestantii din Ungari'a dela 1 Sept. 1859 si 2 Nov. 1862 precum si emisulu ministerialu din 9 Nov. 1859. Asupra slovaciloru protestanti, cari aflau in acest'a unu scutu alu conservarei nationalitatii lor contra amesteculu calvinismulu identificatu de ei cu magiarismulu, nu scimu ce impressiune va face mesur'a aceta.

Diet'a Croatiei au primitu art. de imunitate sanctionatu in tota form'a. Scirile pana la 18 Maiu nu ne putura desluci alta decatu ca se desbate adresa. Pentru tramitarea deputatiloru la Pest'a, in casulu estremu se va disolve diet'a si se voru face alegeri directe.

Deschiderea senatulu imperialu se dicea in urma, ca va fi Mercuri, adeca adi. De presiedinte in casa magnatiloru e denumitu principele Carlos de Auersperg in casa deputatiloru e deja cunoscutu.

Denumirea lui Palatzki de ministru trebe in dreptata intr'acolu, ca e o schimbare de nume cu Potocki, a carei adevierire inca trebe asteptata.

Conjecturele despre urmările conferintiei din Londonu se camu reducu la visitarea Parisulu din partea capeteloru incoronate, iera in rendulu alu doilea se dice ca cestiunea orientala va fi tractata in scurtu cu multa seriozitate.

Din Romania aducu diuariile nemtiesci si magiare sciri neliniscitoare. Asia unu corespundinte la „M. Ország“ spune unu catalogu de intrilasari ale Domnitoriului, in urm'a caroru acest'a s'aru fi facutu nepopularu s. a. Asteptamu informatiuni dela diuaristic'a romana de acolo; pote ca ne va chiarifica ea starea lucrului. Atat'a mai adaugemu, ca cele nemtiesci ne spunu de o rescola in Iasi, carea dlui Bratianu i-aru fi succesu a o domoli, dar cu tote aceste a cunoscutu de lipsa chiamarea Domnitoriului la Iasi, pentruca prin presentia sea sa haiscesca spiritele. Domnitoriulu tocm'a calatori'a prin Romani'a mica.

Din Pesta.

In siedinti'a casei de josu din 16 Maiu face presiedintele Szentivanyi cunoscutu, ca deputatii realei: ministrulu Balhasar Horvath,

*) Magyar Ország, carea se vede a fi luat pentru antia data „Tel. Rom.“ cu esirea nr. 34 a mana, se mira de indigetarea nostra la votulu separatu alu romaniloru dela diet'a clusiana din 1865. Sieb. Al. foia a „Sasiloru juni“ (Jung Sachsen) in nr. 48 dice ca deca cestiunea croata se va deslega bine, nesuintele separatistice ale nationalitatiloru cu deosebire ale Romaniloru se voru absorbe in nasipu si voru fi nepericulose. Candu scriemu aceste ne pica si Korunk a mana, carele in Fagarasiu nu vede alte decatu ca reactiunea (?) si scoate capulu etc.

secretariulu secundariu de statu Carolu Zeyk și consiliariulu ministerialu Wilhelm Toth, mai incolo deputatii cei noi alesi Iosifu Szlavý și Lazaru Petco si-au datu credentiunalele sele. Deputatii Moritiu Szontkirályi, primariulu superioru din Pest'a și Valentinu Török, vice-comitele comitatului Csongradului, au depusu mandatele sele, că sa se pōta consacra exclusiv officieloru lora. Dupa aceea s'au impartitu intre deputatii cedulele pentru alegerea de doi vice-presiedinti și a unui protocolist; rezultatulu votisarei lu vomu afla dupa acēst'a. (S'a alesi vice-presiedinti Al. Dozs'a și Paulu Somsich; notariu s'a alesu L. Horváth).

In fine interpelā ablegatul gener. Stratimiroviciu pre ministrulu de interne in caus'a unui protocolu, compusu in limb'a serbēca, tramisu de reprezentanti'a orasiului Zsombor, pre carele l'au respinsu ministrulu cu indreptarea aceea, ca acēl'a sa se asterna in limb'a magiara și acēst'a sa se observe și de aici inainte. In emisulu respectivu s'au intrebuintiatu espressionea „ratiu“ (rác); intrebuintiarea espressionei acēst'a o privesce Stratimiroviciu de o vatemare a natlunei serbe, pentru aceea intrebā, ca voesce ministeriulu, că sa iarate natlunei serbe o satisfactiune prin aceea, ca prin o ordinaciune anumita sa se oprēca intrebuintiarea espressionei „ratiu“ (rác). Mai incolo dice Stratimiroviciu in interpelatiunea sea, ca refusarea protocolului compusu in limb'a serba alu unei astfelu de reprezentatiuni, a cārei majoritate precumpanitōre suntu serbi; sta in apriata contradicere cu indemnitatea ce o au datu onor. casa a deputatiloru inaltulu ministeriu, prin care se suspendēza anumitu punctulu e) din articululu de lege 16 din an. 1848.

Ministrulu de interne, bar. Bela Wenkheim, respunse la interpelatiunea acēst'a:

„La interpelatiunea făcuta asiu putea respunde numai decātu; fiindca insa nu amu preceptu intrebuintiarea in totu cuprinsulu ei, pentru aceea cele meritorie le vomu responde in siedinti'a de mane. Acum'a vomu sa observu numai in privinti'a cuventului „rác“, ca eu nu aflu in aceeanimic'a vatematoriu și ca si legile nōstre intrebuintiēza espressionea „rasciani“. De ore-ce insa acēst'a este mai multu unu lucru alu stilului, nu este nici o dificultate in privinti'a acēst'a.“

In fine presiedintele face cunoscutu, ca au sa se asterna ministeriulu mai multe propuneri, și in urm'a acestor'a provōca pre despartimentele casei cele nōue, cari s'au formatu in siedinti'a din 14 l. e, că sa se constituē cātu mai curendu.

Cu acēstea se incheia siedinti'a, la care au l'atu parte toti ministrii casei, la 12¹/₂ ore.

In siedinti'a din 17 se anuncia dietei rezultatulu votarei de eri. Dupa aceea se asterne pro-

iectele de lege pentru desbatere. Celu dintāiu privesce afacerile comune ceialalti modificārele legiloru din 1848.

In fine respunde dlu ministru de interne in meritulu interpelatiunei deputatului Stratimiroviciu, ca min. nu vede in numirea „ratiu“ unu terminu batjocoritoriu, dara cu tōte acēste se va feri de alu intrebuintiā pre viitoria. Partea a dōu'a o esplica dlu ministru intr'acolo ca usiuratarea in administratiune aduce cu sine ca protocoalele ce se asternu la regimulu sa se asterna in limb'a magiara. Tōte ceiātile au urmatu asiā afara de Zsombor. Stratimiroviciu se multiamesce cu partea d'antāiu, dara pentru a dōu'a va face o propunere la tempulu seu. In legatura cu acēste se spune ca deputatii romani și serbi voru sa faca o propunere de urgentia că cestiunea nationalitatiloru sa se puna la ordinea dilei inainte de diplom'a inaugurala, pentruca drepturile nationalitatiloru sa pōta intrā in legea cardinala a statului pre care Regele o intaresce cu juramentulu seu.

Sciri de „pace“ din Prussia.

„N. Fr. Bl.“ are o corespundintia din Germani'a nordica, cu datulu din 17 Maiu, in care se dice: ca nu se pōte repeti de ajunsu, ca Prussia face in momentul acēst'a in privinti'a inarmāriloru tocmai aceeasi manevra, ca si in anulu trecut. Tōte pregatirile de resbelu se demintu, și totusi se facu inarmāri din tōte puterile. Adunarea trupeloru la marginea Prussiei de mēdia di apusu este unu ce cunoscutu. Intārirea fortaretieloru se deminte ce e dreptu pre cale oficiōsa, insa totu pre cale oficiōsa se aprobēza, ca guvernamentele fortaretieloru și comandantii din Trier și Colon'a au făcutu dispositiune, că diuarele, care aparu in cercurile lora, sa nu lātēca nici o scire despre procedurile din partele, despre miscārele trupeloru etc.

Totu asiā se supunu statiunei centrale telegrafice din Berlinu tōte telegramele politice, — fia predate in Hamburg séu ori unde pre teritoriulu prussianu — unei esamināri stricte, și numai mai in dilele din urma fiindu date dōue telegrame politice la statiunea telegrafica din Hamburgu, că sa mērga la Copenhag'a și la Vien'a, statiunea din Hamburgu le-au impartasitu statiunei centrale din Berlinu, carea indata le-au confiscatu. In dilele acēstea sau tocmitu din partea regimului prussianu la unu fabricantu din Berlinu trei dieci și siese de care medicinale pentru armata, care au sa fia gat'a in tempu de siēse septemāni. Depositulu de artileria din Rendsburgu cauta 50 pāna in 60 de mueri séu fete, ca se pregatēca patrōne (cartusia), și o ordinatiune a cabinetului din diu'a aceea, in care s'au anunciatu cu ostentatiune mare, ca unu consiliu tīnutu sub presiudulu regelui Wilhelm au otaritu, că mai nainte sa se lase de ori ce mesuri privitōre la

inarmāri, demanda formarea definitiva a bataliunei militiei tieriei in cercurile corpului 9, 10, și 11 alu armatei.

In urm'a acēstei ordinaciuni s'au și rechiamatu apoi și rezervistii din Hanover pe 18 l. c. la armata. Feciorii, cari au de a se recrutā, suntu chiamati in orasiile de garnisōna — cu o luna intrēga mai tempuriu, decātu au fostu intentiunatu. Feciorii recrutati numai decātu se voru inrolā in armata. Unu numeru insemnatu in sa nu voru capetā Prussii, pentru ca emigrarea tinerilororu acēlor'a, cari suntu in etatea obligatōre de a militā, s'au immultitu intru unu modu in adeveru ingrozitoriu. Acēst'a se intempla si in ducatele dela Elb'a, unde tenerii acūm'a mai bucurosi se dūcu in Danemarc'a, decātu sa imbrace monturululu militariu prussianu.

Din Hanover se insciintēza, ca acolo in 10 l. c. au aparutu earasi prim'a óra dela lun'a lui Augustu a. tr. carele cele mari de proviantu in curtile casarmeloru, tōte gat'a, asiediate spre a pleca; o parte din ele suntu și pachetate; ca despartimentulu bataliunei din trenu Nr. 10, care se afla acolo in garnisōna, a primitu demandarea, că sa se complete die pre deplinu cu feciori și cu cai, asemenea și artileri'a campestra nr. 10; ca siefii companiei de infanteria se provedu pre rendu cu cai ecupati și ca ici colea iēra se vedu umblandu cu sabii lungi (Schleppsabel), ca s'au vediatu pachetandu-se o multime mare de pravu; ca sielarii și faurii suntu provocati, că sa primēca liferatiuni pre tempulu celu mai seurtu, și negociatorii cu inu, sa pregatēca cātu mai curendu lucruri pentru lazaretu, lepedēue și cārpe de inu etc.

Prelānga tōte acēstea in sa Prussia nu se inarmēza!

La scirile acēstea autentice mai adangemu, ca dupa cum spūzu persōne militare, in Berolinu nu se ceru fāra dōua septemāni, că sa se puna armat'a prussiana pre picioru de resbelu.

STATUTELE

Societātiei romāne de lectura in Clusiu.

Aprobate din partea Guvernului regiu alu Marelui Principatu Transilvani'a cu in. decretu de datulu 1 Martiu 1867 Nr. 3291—867.

A.

Scopulu Societatei.

§ 1. Scopulu Societatei este inaintarea in cultura mai inalta și estetica prin lectura de opuri și diuare romanesci scopulu corespundietōria, precum și prin adunarea unei biblioteci mai cu sēma din produse literaria romāne, apoi germane, magiare și alte produse și novele literarie.

FOISIORA.

Espositiunea universală dela Parisu din 1867.

(in estrasu din „Aten. Rom.“)

I. Popōrele antice, Grecii și romānii, n'a cunoscutu Espositiunile. Avēu serbatori, avēu intruniri mari, in sa nici un'a n'avea de scopu serbatoriea agriculturii și industriei. Caus'a erā ca acēste popōre potrivitu cu spiritulu tempului de atunci onorau mai cu sēma virtutile militare, și chiaru acei inveliati, că ilustrulu Cicerone, credēu că nu putea sa aiba simtieminte nobile acēl'a care se indeletnicea cu comerciulu séu cu industri'a. Dupa mai ne povestesc istori'a in tempulu republici comerciantii romāni nu puteau sa-si apere patri'a amenintata și atacata de cātra straini decātu in casuri de pericole estreme. Industri'a erā lasata pre sēm'a sclaviloru. In asemenea stare de nesocolintia a meserieloru și a comerciului, neaperatu ca numenii nu i-a trecut prin minte că sa infintieze serbatori ale travaliului (lucrului), intruniri destinate a respalti pre acei mai dibaci.

Istori'a asemenea nu ne spune că sa se fi făcutu vre-o espositiune in véculu de mijlocu. In acēsta epoca istorica de-si munc'a nu mai erā atātu de disprețuita că la cei vechi; de-si industri'a și comerciulu au făcutu progresu insemnate și acei'a cari le reprezentu ajunsera sa aiba o influentia destulu de insemnata chiaru in trebile statului, totusi spiritulu de cavalerismu, dorintia de concuiste

militare, n'au intārdiatu infintierea espositiuniloru. Sa arātāmu in sa ca in acea epoca s'au infintiatu tergurile care pāna la óre-care punctu suntu embrionulu Espositiuniloru.

Venindu cu istori'a inainte aflāmu ca Espositiunile suntu o institutiune cu totulu moderna, și care datēza din tempulu acelei mari revolutiuni francesce dela 1789. Unu francesu, numitu d'Avēez a avutu intāi'a idea despre Espositiunile de agricultura și industria. Elu comunica conceptiunea sea lui Franciscu de Neuschateau care se aflā pre atunci ministru din intru. Marele ministru și agronomu intielese odata minunatele și prea folositōre rezultate ce aru produce o asemenea institutiune, și sub directoratu facu a se decretā că sa se infintieze o Espositiune de produsele industriei și agriculturii in diu'a aniversaria a fundatiunei republicei. — Dupa acēsta d'antāia Espositiune, la care cu tōte incuraturile din intru și din afara, totusi luara parte indetui industriali și agricultori, nu se potū repeti infintierea Espositiunei in anulu alu VII-lea și alu VIII alu republicei, ci tocmai in anulu alu IX-lea, cu tōte suferintiele ce adusesera preste comerciulu și agriculturii și industrialii francesi, acele crunte lupte in tempu de unspredece ani, numerulu esponentiloru au fostu mai mare decātu la intāi'a Espositiune. Progresurile constatate ce s'a realizatu in intervalulu ce despārtia acēste dōue Espositiuni, făcū că nimeni sa nu se mai indoiēca despre folosulu acestorū institutiuni. Guvernu și natlune, mare și micu pricepura ca Espositiunile pre lānga laudatulu scopu de a incuragiā munc'a, mai au și netagādutulu resultatulu de a grābi, de a inlesni, de a provocā progresulu in agricultura și industria.

Dela acēsta epoca Espositiunile devenira o adeverata institutiune. Atātu sub imperiu cātu si sub celelalte regimuri se făcura Espositiuni pre totu anulu. Pre fia-care anu raporturile făcute de juriu constatēza o sporire considerabila in numerulu esponentiloru și unu progresu notabilu in agricultura și industria.

Belgi'a, care cu tōte ca este unu statu micu, merge in rendu cu natlunile cele mai inaintate, Belgi'a dicu, a l'atu o parte insemnata la Espositiunile făcute in Franci'a, pre candu ea se aflā incorporata cu acēstu imperiu. Dupa dobēndirea independintiei, guvernulu și poporul belgianu dovedira ca intielegu folosulu Espositiuniloru. Prim'a espositiune s'a făcutu in acēsta tiēra in anulu 1835 și apoi s'a repetatu in anii 1841, 1845 și 1856.

Germani'a care la inceputu nu s'a interesatu pre cātu trebuia despre Espositiuni, totusi a figuratu cu distinctiune la Espositiunea făcuta in Berlinu in anulu 1844.

Austri'a, care altmintrea a datu dovedē ca tine la desvoltarea economiei nationale, a fostu cam nepasatōre intru aceea ce privesce Espositiunile. De abiā in anulu 1845 s'a făcutu la Vien'a o espositiune de produsele din imperiulu austriacu.

Itali'a din contra, dela inceputu a tinutu sa dovedēca ca pricepe scopulu folositoriu alu Espositiuniloru. Piemontele, acelu statu micu care avū glori'a de a reconstitui marele regatu alu Italiei, cu tōte ca tinea de Franci'a, totu dovedē ca simte cātu suntu de mari interesele economice ale unui poporu, și infintia Espositiuni in anii 1805, 1811 și 1812. In anulu 1829 candu Piemontele erā dejā

B. Mijlocele.

§ 2. Mijlocele sunt: spendele, ce se voru primi dela binevoitorii si patronii societatei precum si contribuirile dela membri societatei, fia acestea in bani ori in alte produse literaria.

§ 3. In societate se primesce totu omulu onestu si cu purtare morale.

Societatea constă din membrii fondatori, ordinari si onorari.

Membrii fondatori sunt acei'a, cari contribuescu odata pertru totudéun'a celu putinu o suma de 100 un'a suta floreni v. a. spre folosutu societatei.

Membrii ordinari sunt, cari contribuescu taxele in 4 defipte.

Ori-cine aru dorí sa intre de membru ordinariu alu societatei, are de a se insinúa la Presedintele séu la Comitetu in persóna, séu prin unu membru alu comitetului, — comitetulu apoi va decide despre primirea insinuatului prin majoritate de voturi; deciderea acést'a in sa va fi numai provisoría pâna la adunarea generale; de sine se intielege, cumea in casulu refúsării are dreptu refúsatulu de a recurge la adunarea generale.

Amploiatii c. reg. civili si militari, apoi officierii de militia se primescu in societate de membri ordinari indata ce s'au insinuat la presedintele fára a se mai decide asupr'a lor.

Membrii onorari sunt acei'a, cari se primescu cá atari de cátra adunarea generale.

§ 4. Celu ce intra de membru alu acestei societáti e deobligatu a remané unu anu intregu in societate, si la intrare a contribui 1 fl. v. a. cá taxe de conscriere, precum si a solvi tax'a anuale defipta pentru membri locali cu 6 fl. v. a. iéra pentru cei estranei cu 3 fl. v. a. anticipalmente in rate lunarie.

Membrulu locale, cari-si va schimbá definitivu locuinti'a sea, se va considerá cá estraneu dela tempulu, candu-si va insinúa stramutarea sea.

§ 5. Taxele mai susu indicate se voru respunde la casierulu societatei pre lângá cuientantia.

Déca unulu séu altulu dintre membrii societatei in decursulu anului va remané in restantia cu respunderea contribuirilor atunci e societatea indreptáti, cá sa póta incasá ratele astanti cu finea fia-cáru'i'a anu pre spesele restantelul prin judecatori'a din Clusiu.

§ 6. Membrulu, care va voi a ési din societate, e obligatu a notificá in scrisu esirea sea cu trei luni inainte de espirarea anului, fiindu cá la din contra se va considerá si pre anulu urmatoriu de membru alu societatei si va fi deobligatu la respunderea contribuirii.

C.

Conducerea afacerilor Societatei.

§ 7. Societatea administrá afacerile sele prin adunarea generale si prin comitetulu alesu de acést'a.

a) Adunarea generala.

§ 8. Adunarea generala se constituie din membrii societatei primiti in sensulu §-lui 3, si se va tine in totu anulu celu putinu odata. Tempulu siedintiei se va defige prin ins'a-si adunare generale, comitetulu in sa e indreptáti dupa impregiurári a conchiamá si adunári generali extraordinarie, la carea decisiune in sa se cere majoritate $\frac{2}{3}$ párti a membriloru de fatia.

§ 9. Presedintele adunárei generali e totu-deodata si Presedintele comitetului.

§ 10. Agendele adunárei generali sunt:

1. A primi raportulu comitetului care-lu va asterne in tinerea §-lui 17.

2. A concrede unei comisiuni spre revisiune ratiociniale substernute prin comitetu si apoi a decide asupr'a acestoru ratiocinia.

3. A alege membrii comitetului nou in sensulu §-lui 13.

4. A luá la pertractare tóte proppnerile cari se voru face de cátra comitetu in cuprinsulu raportului, séu prin insusi membrii adunárei generali, si a decide asupr'a acelor'a.

5. A decide definitivu asupr'a membriloru primiti de comitetu. In casulu refúsării unui membru insinuat adunarea generale nu e obligata a dá delusire;

6. in fine adunarea generala are dreptu de a primi membri in societate si fára contribuire a taxei defipte (membri onorari.)

§ 11. In Sessiunile adunárei generale are votu decisivu fia-care membru ordinariu presente. Decisiunea se aduce dupa majoritatea voturilor, — in casu de voturi egali decide votulu presintelui.

De sine se intielege, ca siedintiele adunárei generali sunt publice.

b) Comitetulu societatei.

§ 12. Comitetulu societatei i se concrede administrarea tuturoru afaceriloru societatei precum si executarea concluseru adunárei generali.

§ 13. Comitetulu constă din unu presedinte si din 8 membri ordinari si 4 suplenti, cari se voru alege de adunarea generala prin majoritate de voturi.

§ 14. Comitetulu apoi i-si va alege din sinulu seu prin voturi secrete unu casieru, unu controloru, unu secretariu si unu bibliotecariu.

§ 15. Membrii comitetului se alegu pre unu anu, in sa dupa decurgerea anului acelu'e potu fi realesi.

§ 16. Presedintele comitetului presiede in tóte siedintiele comitetului, cari debue sa se tina celu putinu odata pe luna. Presedintele e indreptáti a conchiamá dupa impregiurári comune mai adese ori.

Fia-care membru alu comitetului are votu decisivu, — decisiunile comitetului se aduce cu majoritatea voturilor, in sa in casu de voturi egali diriméza votulu presintelui.

Siedintiele comitetului sunt publice, in sa aducendu necesitatea cu sine, are dreptu comitetulu a decide tinerea unei siedintie secrete. La atare decisiune se cere dar majoritatea de $\frac{2}{3}$ párti a membriloru de fatia.

Pentru validitatea unui conclusu se cere se fia de fatia celu putinu 6 membri afara de presedintele comitetului.

§ 17. Comitetulu e concediuta administrarea averei societatei, si conducerea tuturoru afaceriloru si anume economice:

a) Fruptificarea averei societatei, ingrigirea pentru intemeierea, sustinerea si crescerea unui fondu de reserva.

b) Revederea casei societatei si de a cere computu dela cassierulu si controlorulu comitetului in tóte patrarele de anu si dupa impregiurári si mai adese ori.

c) Increderea computului anuale substernutu de cassieru si controloru la doi membri din sinulu seu spre revisiune si a asterne resultatulu acelei'a adunárei generali spre decisiune.

d) Substernerea raportului adunárei generali despre lucrárele si folósele societatei precum si despre membri primiti provisorii.

e) Afara de acést'a comitetulu decide provisorie asupr'a primirei membriloru in societate.

f) Asemenea asupr'a castigárei opuriloru si diuareloru literarie.

D.

Dispositiunile generali.

§ 18. Societatea va avé unu sigilu cu inscriptiunea: „**Sigilulu societátiel romane de lectura in Clusiu**“ si acést'a se va pastrá la presedintele societátiel.

§ 19. Presedintele comitetului representéza societatea fatia cu tóte autoritátiel din afara in tóte afacerile societátiel.

§ 20. Societatea sta sub patrociniulu Escel. Sele Par. AEppu si Metropolitu gr. cat. alu Albei-Julie Conte Alexandru St. Silutiu.

§ 21. Societatea acést'a la intemplantu, candu s'aru desfiintá, atunci tóte mobilele sa se venda in licitatiune publica, ear sum'a castigata dimpreuna cu capitalulu ce s'aru aflá in bani dupa depunerea pasivelorु societatei, precum si bibliotec'a si tóte scriorile societátiel sa se dée cátra adunarea generala finala dupa majoritatea voturiloru unuf institutu de invetiamentu romanescu, s'au vre-unui Asociatiuni lit. romane din monarchi'a austriaca.

§ 22. Societatea se va dechiará de desfiin-

independentu, marele si patriotulu rege Carolu Felice, acelu rege care déca nu-lu popri'a officieru sei, aru fi muritu pre câmpulu de batalie alu independintiei nationale, dete ordine ca in 1829 sa se face o espositiune, care dupa raporturile juratiloru, a coresponsu intru tóte cu asteptárele publiculu. In anu 1832, 1834 si 1844, espositiunile se repetara in Piemonte.

In tóte celelalte staturi in care nedrépt'a si neprevediatórea diplomatia, inbucatatísera Itali'a s'au fácatu Espositiuni demne de geniulu cu care provedinti'a a indiestratu pre locuitorii acestei multu frumóse tieri.

Pâna in anulu 1849 Espositiunile fácute in deosebitele staturi ale Europei, erau numai n a t i u n a l e, adeca ca n'aveau dreptu de a espune strainii. In acelu anu cu ocaziunea Espositiunei ce s'a fácatu in tempulu alu doilea republici la Parisu, Presedintele, principele Ludovicu-Napoleon-Bunaparte, astadi Napoleonu III, fácu a se cercetá de cátra camer'a de comerciu déca nu aru fi folositoriu cá pre lângá productele francese ce se voru aduce la Espositiune sa se priméscá si producte din oricare alta tíera; cu alte cuvinte n'aru fi bine cá Espositiunile din n a t i u n a l e sa devina U n i v e r s a l e. Dupre cátu se scie acést'a intru tóte mare si profunda conceptiune a Presintelui republicei nu s'a pusu in lucrare; si astfelu si la 1849 Espositiunea francesa fu iérasí numai natiunala. Anglesii in sa care sunt atátu de dibaci candu este vorba de a pune in lucrare o idea mare, odata ce aflara de proppnera Presintelui Buna-

parte, se gandira a o aplicá. Si in adoveru in urm'a stáruintieloru regretatulu Principe Albert, Angli'a face apelu cátra lumea intréga cá sa ia parte la Espositiunea Universalé ce are sa se deschida in Londr'a in anulu 1851 1 Maiu. Pentru incasuirea obiectelor ce se astepta din tóte pártile lumei, guvernulu britanicu puse de se inaltia acelu celebru Palatu de Cristalu, care pâna astadi este admiratu de toti cáti i-lu visitéza. Acestu Palatu avea o lungime de 564 metri, si o lárghime de 139 metri. S'a adusu intr'ensulu producte dela 17,062 de esponenti. Valórea productelorु espuse s'a estimatu la 500 millióne de franci. Espositiunea a tinutu cincí luni si a fostu visitata de 6 millióne de persóne. Palatulu s'a fácutu cu chielutiel'a unei asociatiuni, care se dice ca a castigatu din acést'a intreprindere la 268 millióne de lei.

La Espositiunea dela Londr'a a fostu reunite pentru prim'a óra producte din tóte pártile lumei; pentru prim'a óra s'a pututu vedea unu tablou, séu mai nimeritu, o colectiune de totu ce produce globulu nostru. Acólo s'a pututu studiá prin comparatiune starea industriei si a agriculturii la diferite populatiuni ale globului; acólo s'a pututu vedea trebuintiele si mijlócele economice ale tuturoru tieriloru.

Eata ce va sa dica, Domniloru, dibaci'a, spiritu practicu! Francesulu concepe si practiculu anglesu pune de indata in lucrare. Totusi nimeni nu póte tagádoi, ca acea marétiá conceptiune a Espositiuniloru Universalé este o conceptiune francesa.

Lasámu pre fia-care sa cugete cáta influintia a avutu asupr'a celoru mai insemnate cestioni economice, politice si sociale, acést'a intáia Espositiune Universalá! Cugete fia-care déca este putinu lucru cá atát'a lume sa se puna in contactu in centrulu celu mai d'antáiu atáti industriali din lume! Calculeze fia-care cátu folosu a adusu industriei si comericiului anglezu acést'a lupta—serbatóre petrecuta in capital'a reginei Máriloru!

Nu apucasera sa se inchiza bine portile palatulu de cristalu si Franci'a invita si dens'a lumea intréga cá sa ia parte la Espositiunea universalá ce se va face la Parisu in an. 1855. Pentru primirea obiectelor se planuí si se construí Palatulu Industriei care sta si astadi pe campi Elisei. Pe lângá productele agriculturii si industriei, se admiserá si productele Beleloru-Arte. Numerulu esponentiloru a fostu de 21,770. Fia-care intielege ca acést'a Espositiune a fostu mai marétiá decátu cea dela Londr'a, pentru ca avea dejá esperientia fácuta. Toti ne aducemu aminte ca pe atunci Franci'a si versá sangele in resbelulu din Crimea, si cu tóte dificultátiel luptei, totusi geniulu francesu a doveditu ca nu póte fi intrecutu.

Americanii fácura si densi o Espositiune universalá in 1853; in sa din caus'a departárei, a putinului tempu ce trecuse dela Espositiunea din 1851 din Londr'a, de abia au fostu 5500 de esponenti.

(Va urmá.)

tieta atunci, candu numerulu membriloru societății va deveni la numerulu membriloru comitetului.

§ 23. Discussiuni politice in sedintiele adunării gen. și a comitetului sunt eschise.

§ 24. Statutele presente se potu modifica numai prin adunarea generala și cu aprobarea In. Gubernu regiu trannu.

Principatele române unite.

Impartășimu dupa „Romanulu“ urmatorele :

„Deputatiunea romăna, ce a reprezentatu la Berlinu pe principele Carolu I, la casateri'a sorei sele principes'a Mari'a, cu comitele de Flandr'a, trece in acestu momentu, prin Parisu. Membri acestei comisiuni in numeru de patru, suntu : d. generalu Gulescu, comandante primariu alu gardei nationale; d. Mavrogheny, vechiu ministru de finantia; d. Filipescu, maresialele curtiei și d. Emmanuelu Crezulescu, directore generariu alu ministeriului afaceriloru straine.

„Acēsta deputatiune va fi bine primita la Parisu, in circumstantiele actuali.

„In adeveru, situatiunea Romaniei se imbunătătesce din di in di, intr'unu chipu forte simitioru. Principele Carolu a sciutu a-si atrage increderea și afectiunea poporului romănu. Grati'a acivitatiei neincetate ce desfășiura și desinteresării de care da exemplu consacrandu tōta list'a lui civila pentru acte folositoare pentru țiera; institutiunile liberale se consolidēza și intra seriosu in obiceiurile natiunei. Partitulu care sustine ideile de progres este la putere, elu are sprijinulu Camerei și a tuturor spiritelor luminăte. In tōta Romania se manifesta unu felu de unanimitate pentru a intemeia o ordine de lucruri stabile ce nu interesa mai putinu pe Europ'a intrēgă decātu pe mic'a nōstra Franca dela Dunare.

„L'opinion Nationale.“

Prin decretu cu dat'a 19 Apr. se promulga urmatorele lege :

Pentru infiintarea unui nou sistemu monetaru și pentru fabricarea moneteloru nationale.

Art. I. Se adopta sistemu monetaru decimalu metricu astfelu precum esista in Francia, Itali'a, Belgi'a și Elveti'a. Cinci grame argintu, din cari 835 din 1.000 argintu finu și 165 din 1.000 aliagu, compunu unitatea monetara a Romaniei sub numire de leu.

Art. II. Leulu se imparte in un'a suta părți denumite bani.

Art. III. Monetele române suntu :

a) In auru. Pies'a de 20, 10, 5 lei.

b) In argintu. Pies'a de 2, 1, 1/2 leu și 50 bani.

c) In arama. Pies'a de 10, 5, 2, 1 banu.

Art. IV. Monetele de auru cuprindu titlulu de nouē părți din diece auru finu și un'a parte din diece aliagu, avendu urmatorele greutate și dimensiune.

Pies'a de 20 lei, $6^{52}/_{1000}$ grame in greutate și 21 milimetre in diametru.

Pies'a de 10 lei, $3^{26}/_{1000}$ grame in greutate și 19 milimetre in diametru.

Pies'a de 5 lei $1^{613}/_{1000}$ grame in greutate și 17 milimetre de diametru.

Toleranti'a titlului și a greutății este de 3 milimetre $3/_{1000}$ in mai multu și mai putinu a titlului și a greutății ecsacte.

Intemplatōrele diferenti in mai putinu trebuiesc a fi compensate prin diferentiele in mai multu.

Art. V. Monetele de argintu cuprindu titlulu de 835 părți din mie argintu finu și 165 părți din mie aliagu.

Greutatea și dimensiunea loru este urmatorele :

Pies'a de 2 lei, 10 grame, 27 mil. diametru.

„ „ 1 „ 5 „ 23 „

„ „ 1/2 „ 2 1/2 „ 18 „

Toleranti'a titlului este de 3 miliame $3/_{1000}$ in mai multu și in mai putinu a titlului ecsactu.

Toleranti'a greutății este pentru piese de 2 și de 1 leu de 5 miliame $5/_{1000}$, cara pentru piesele de 1/2 seu 50 bani de 7 miliame $7/_{1000}$ in mai multu și in mai putinu a greutății ecsacte.

Art. VI. Monetele de arama se compunu din $95/_{100}$ de arama, $4/_{100}$ de cositoriu, $1/_{100}$ de zincu, ca o toleranti'a de 7 miliame in mai multu și mai putinu; greutatea și dimensiunea este cea urmatōre :

Pies'a de 10 bani, 10 grame, 30 mil. diam.

„ „ 5 „ 5 „ 25 „

„ „ 2 „ 2 „ 20 „

„ „ 1 „ 1 „ 15 „

Toleranti'a greutății este de cincisprediece miame in mai multu și in mai putinu.

Art. VII. Dupa antār'a emisiune a monetei de arama, tōte compturile statului nu se voru mai ținea in lei vechi și parale, ei in lei noi și bani. Asemenea suntu datōre tōte stabilimentele publice, toti bancheri, comerciantii și industrialii a ține registrele și comptabilitatea loru in lei și bani, conformu noulu sistemu monetaru.

Art. VIII. Pentru regularea compturiloru și calcularea leiloru vechi și paraleloru in lei noi și bani și vice-versa, se alatura tabel'a lit. A, dupa care se voru face calculele de transferarea tuturor compturiloru, obligatiunelor, bunuriloru, politeloru, tratelor, zapiseloru, contractelor și a ori cārōru efecte emise inaintea aplicării legei de fatia.

Tōte datoriele contractate inaintea legei de fatia in lei vechi și parale, a cārōra rafuire se face in urma, se voru liquidă conformu cu acēsta tabela de transferare. (Va urmă.)

Varietăți.

** Esc. Sea Metropolitulu Al. St. Siuluti u in 17 Maiu n. la Clusiu de bineventă pre Esc. Sea Comis regescu.

** Comitete natiunei sasesci a convocatu pre ampoiatiu superiori din șcaune și districte la o consultare, aici in Sabiu. „Hr. Ztg.“ crede de lipsa spre intempnarea unoru ingrigiri ce s'aru putē nasce din acēsta impregiurare, a esprimă speranti'a, ca consultările aceste nu atingu mesuri de acele privitōre la situatiunea politica a natiunei, nici la proprietatea acelei ori a districteloru, in privinti'a cārōru aru fi neaperatu de lipsa conlucrarea universității natiunale și reprezentanti'a cercuriloru.— Dupa o versiune din Brasiovu ce se afla in aceeasi fōia consultarea privesce participarea natiunei (sasesci) la incoronare.

** „Lloydulu celu nou“ din 16 Maiu spune, ca in nōptea de Marti spre Mercuri dupa mediulu nopții s'a tinutu o conferintia ministeriala la Dlu de Beust in privinti'a cestiunei croate, la carea fura chiamati și ministri ung. din casin'a nobililoru.

** Din Fagarasiu ni se scrie ca in septemān'a trecuta, mergendu o deputatiune spre a bineventă pre Esc. Sea Dlu Comissariu reg., intre cei patru deputati doi erau magiari, unu romănu și unu sasu. Dintre acesti'a mai antāiu bineventara magiarii in limb'a magiara iēra deputatulu romănu Georgiu Aiseru in limb'a romăna, la care Escel. Sea au respunsu in limb'a magiara, ca decā va avē norocirea de a petrece mai multu in țier'a acēst'a și reserva dreptulu ai dā deputatului romănu respunsulu in limb'a aceluasi. In fine alu patruea deputatu bineventă in limb'a germana.

** „Hr. Ztg.“ are unu telegramu din Fagarasiu in care se spune ca unu oficialu magiaru și aru fi palmuitu pre superiorulu seu romănu.

** Stipendii. Dupa cum se spune ministrulu ung. de culte și instructiunea publica are de cugetu sa propuna pentru bugetulu anului venitoriu immultirea stipendieloru la 10,000, pentru cā sa se pōta tramite din Ungari'a juni pre la universitāțile din afara, unde se pōta petrece mai multi ani. Diet'a va aprobā de siguru acēsta propunere, cāci pentru instructiune nici odatu nu se va cheltui pré multu.

** (Literariu.) „Caiu Suetoniu Trancuillu Viēti'a a XII Imperatori.— Traducere din Latina in limb'a romanēscă ilustrata cu notitie de G. I. Munteanu, Directoru și professoru la gimnasiulu romănu gr. or. in Brasiovu și premiata cu 250 fl. v. a. de Pré on. D. Conte Scarlattu Rosetti, Senatoru și presiedinte alu „societății pentru invetiatur'a poporului romănu in Romania.“ Brasiovu. Tiparitu cu spese Dlu Premiaturu la Römer și Kamner 1867.“ Acest'a este dara noulu productu, cu care neobositulu nostru barbatu de scōla immulti zestrea literaturēi nōstre nationale. Insemnetatea opului acestui'a cugetāmu, ca numai atunci o vomu sci prețiu de ajunsu, candu ne vomu sci și petrunde despre insemnetatea vistiriei ce jace, cu deosebire

pentru noi, in literatur'a classica a strabuniloru nōstri. Ne marginimu a estrage unele pasage din prefati'a dlui traducatoriu, pentruca din cuvintele densului celimu o convingere adepata de o esperiintia vechia și matura și de o eruditōne a unui barbatu alu sciintiei. Indata la inceputu aflāmu urmatōrele :

„Ca cultur'a moderna atātu de laudata este unu resultatu a-lu vechiei culture, cuprinsa in classicitateā Elenica și Latina, numai acēla nu va recunosce, care aru afirmă, ca efectulu e posibilu și fāra cauza.

... Francii, Anglii, Germanii, și cu deosebire cei dela nordu, Prussianii, dupre ce prin mii de gimnasie a inaltiatu flōrea natiunei la non plus ultra in cultur'a classicității antice, apoi prin traduceri bune in limb'a-le natiunale a popularisatu largu pe autorii Elini și Romani și in mass'a poporului. Succesele, cu care i pusera in mirare și spaimentare pe Europ'a, suntu fructele barbatiloru sei de statu cultivati classicu. Asia Belletristica și scōl'a romantica nu e calea cea nimerita, ce duce la adeverat'a sciintia și la putere.

Dar noi cum stāmu in asta privintia? Trebuie sa marturisimu : ca, cā romani, nunumai din ratiunea folōseloru classicității eramu obligati a ne ocupā mai multu decātu ne-amu ocupatu cu cultivarea classiciloru, și anume cu cei Latini seu Romani; dar chiaru și din pietatea fiēscă cātră ei, cā cātră unu patrimoniu lasatu nouē dela stramosii nōstri spre ereditare. Pecandu tōte natiunile civilizate moderne, pāna și Magiarii, i exploatarea in folosulu culturēi și a marirei loru natiunali, noi, cā nisce ereditori ingrati, i amu negritu.

Ce ne pōte escusā pentru acestu pecatu alu lasării este positi'a nōstra geografica cea greua. Despartiti in mai multe țieri, incungiurati de tōte laturele de popōre tari și favorite de cercustāri politice, pururea inimizii nouē, pe tempulu fanatismulu confessionalulu din caus'a religiunei nōstre ortodoxe orientali, in seclulu luminatu alu natiunalitāțiloru din spiritu și aspiratiuni de egemonia candu a unui elementu candu a altui'a, noi amu petrecutu și petrecemu cā intr'o tabera permanente purure sub l'arme și surle qui vive! . . .“

Aratandu in tipulu acest'a insemnatatea opului acestui'a pōte de sine se intielega ori și cine meritulu acelu ce a ostenitu la traducerea lui. Asemenea cere dreptatea și ecuitatea a memorā și de meritulu dlui Premiaturu, carele, decā și premiulu in asemenare cu ostenelele unei atari traduceri și cu efectele unui atare opu e in mare disproportionu, totusi a fostu unu contribuentu insemnatu și meritatu la inavutirea literaturēi nōstre nationale; abstragendu dela celelalte multe și pretfōse merite, ce le are pre mai multe campuri ale acivității celei salutare nationale. Critic'a seu recensiuinea o lasāmu Dloru filologi.

Vacantia.

Locuri vacante de profesori.

Amesuratu inaltului emisu alu reg Guberniu transilvanu dto 14 Martiu a. c. nr. 4963 se escrie prin acēsta concursu pentru trei catedre de filologia classica dela Gimnasiulu de statu c. r. catolicu din Sabiu (cu limb'a de propunere germana) de venite vacante (impreuna intielegendu-se și aceea, pentru carea s'a scrisu concursu in urm'a in. emisu dto 31 Iuliu 1866 nr. 16,763, publicatu in 8 Augustu a. tr.), fāra de eschiderea unei obligāri la instructiune subsidiaria in specialitatea limbei germane seu a matematicei, cu considerarea cereriloru asternute dejā pentru catedr'a cea in urma numita, cu unu salariu anualu de 945 fl. v. a. pre lānga pretensiunea de adause diecenale de 105 fl. v. a. dupa fia-care diece ani de servitiu spre deplin'a multiamire.

Petitorii, petitiunile loru indreptate cātră in. Guberniu transilvanu, provediute cu atestatu de boțezu și test monii de studie și prescrișulu testimoni de esamenu despre ajuns'a facultate docentiale, cu unu atestatu despre aplicatiunea de pāna aci, cu unu documentu despre cunoscinti'a limbiloru țierēi (ungara, romăna), au cā pre calea autoritāțiloru loru superiōre sa le astērna la Directiunea c. r. Gimnasiu de statu din Sabiu celu multu pāna in siēse septemāni.

Sabiu 28 Aprile 1867.

Nr. 19—1